

YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABININ ENFLASYON DÜZELTMESİ FARKLARININ İZLENDİĞİ ÖZEL FONLAR HESABINDAKİ TUTARLARIN VERGİSEL DURUMU HAKKINDA VUK SİRKÜLERİ YAYIMLANDI

Sirküler No: 2026/20
İstanbul, 11.02.2026

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 09.02.2025 tarih ve VUK-196/2022-2 sayılıno.lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri ile yapılmakta olan yatırımlar hesabının enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucu oluşan düzeltme farklarının dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayarak, özel fon hesabına alınması ve bu fon hesabındaki tutarların yeniden değerlendirme oranında artırılması ile yatırımın aktifleştirildiği dönemde dönem kazancının tespitinde dikkate alınmasına ilişkin açıklamalara ve örnek hesaplamalara yer verilmiştir.

2. Mevzuat

30/10/2024 tarihli ve 32707 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7529 sayılı Kanunun 11 inci maddesi ile VUK mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasına eklenen (10) numaralı bentte;

“Bu Kanun kapsamındaki muhasebe standartları uyarınca yapılmakta olan yatırımlar hesabında takip edilen tutarların enflasyon düzeltmesine tabi tutulması sonucunda oluşan ve bu hesabın alt hesabında izlenen düzeltme farkları, bilançonun pasifinde özel bir fon hesabında gösterilir ve dönem kazancının tespitinde dikkate alınmaz.

Özel fon hesabında bulunan bu tutarlar, yatırımın tamamlanarak ilgili iktisadi kıymetin aktifleştirilmesi gereken dönem ile bu dönemi takip eden dört hesap dönemi içerisinde eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde dikkate alınır.

Bu bent uyarınca özel fon hesabında izlenen ve dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayan tutarlar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak bu Kanun uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılır. Bu hesaplarda izlenen tutarlara ayrıca enflasyon düzeltmesi uygulanmaz.

Yatırım döneminde veya iktisadi kıymetin aktifleştirilmesinden sonra işin bırakılması veya özel fon hesabında izlenen söz konusu tutarların bir kısmının veya tamamının başka bir hesaba nakledilmesi ya da işletmeden çekilmesi hallerinde, bu bent uyarınca dönem kazancında dikkate alınmayan tutarlar; işin bırakıldığı veya özel fon hesabının kısmen veya tamamen bu bent hükümlerine aykırı şekilde kullanıldığı dönemin kurum kazancının tespitinde dikkate alınır.”

hükmüne yer verilmiş ve söz konusu hüküm 1/1/2024 tarihinden (özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler için 2024 yılında başlayan hesap döneminden) geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Bu bağlamda, Kanun maddesine eklenen bent ile ilgili yapılan düzenlemeye ilişkin açıklamalar ve örnek hesaplamalara izleyen bölümlerde yer verilmiştir.

3. Yatırım döneminde özel fon hesabında takip edilen tutarların yeniden değerlendirme oranında artırılması

VUK mükerrer 298 inci maddesinin (A) fıkrasının (10) numaralı bendinde;

- ✓ Özel fon hesabında yer alan ve dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayan tutarların, her yıl bir önceki yıla ilişkin belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılacağı,
- ✓ Ayrıca enflasyon düzeltmesine tabi tutulmayacağı

hüküm altına alınmıştır.

Bu kapsamdaki özel fon hesabında bulunan tutarlar; gerek yatırım döneminde, gerek sonraki süreçlerde, ilgili yıl için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılacaktır.

Örnek-1:

(A) firmasının 2024 hesap dönemi sonunda yapılmakta olan yatırımlar hesabını enflasyon düzeltmesine tabi tutmuş ve 4.000.000 TL enflasyon düzeltme farkı hesaplamıştır.

Mükellef, söz konusu enflasyon düzeltme farkını gelir hesaplarıyla ilişkilendirmeden özel bir fon hesabına alacak ve bu tutar dönem kazancının tespitinde dikkate alınmayacaktır.

Ayrıca, özel fon hesabına alınan 4.000.000 TL'lik tutar 2024 hesap dönemi sonunda yeniden değerlendirme oranında artırılmayacaktır.

Buna karşılık; mükellef, özel fon hesabında bulunan 4.000.000 TL'lik tutarı yatırımın devam ettiği 2025 hesap dönemi sonunda, 2025 için belirlenen yeniden değerlendirme oranında (%25,49) artıracak ve Yeniden Değerleme Oranında Artırılmış Özel Fon Hesabı Tutarı

$4.000.000 \text{ TL} \times 1,2549 = 5.019.600 \text{ TL}$ olacaktır.

4. Yatırımın aktifleştirilmesinden sonra özel fon hesabında takip edilen tutarların yeniden değerlendirme oranında artırılması ve kazancın tespitinde dikkate alınacak tutarın belirlenmesi

Özel fon hesabına alınan tutarlar, yatırımın aktifleştirilmesinden sonraki dönemlerde yeniden değerlendirme oranında artırılacak ve yatırımın tamamlanarak ilgili iktisadi kıymetin aktifleştirilmesi gereken dönem ile bu dönemi takip eden **dört hesap dönemi** içerisinde eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

Örnek-2:

(A) firması, 2026 yılında yatırımını tamamlayarak iktisadi kıymeti işletmenin aktifine almıştır.

Bu durumda; 2026 yılında yeniden değerlendirme oranının %20 olduğu varsayıldığında, özel fon hesabında yer alan tutar ($5.019.600 \text{ TL} \times 1,20 =$) 6.023.520 TL olarak dikkate alınacak ve iktisadi kıymetin aktifleştirildiği 2026 hesap döneminde bu tutarın **beşte biri** olan ($6.023.520 / 5 =$) 1.204.704 TL, dönem kazancının tespitinde dikkate alınacaktır.

Özel fon hesabının bakiyesi (6.023.520 TL-1.204.704 TL =) 4.818.816 TL ise izleyen hesap dönemlerinde yeniden değerlendirme oranında artırılacak ve yeniden değerlendirme oranında artırılmış tutarın sırasıyla dörtte biri, üçte biri, yarısı ve son yılda kalan tutarın tamamı ilgili hesap dönemlerine ilişkin kazancın tespitinde dikkate alınacaktır.

Hesaplamaya ilişkin özet tablo aşağıda yer almaktadır.

Dönem	Özel Fon Bakiyesi (A)	Yeniden Değerleme Oranı (B)	Y.Değerleme Oranında Artış C=AXB	Özel Fonda YD Oranında Artırılmış Tutar D=A+C	Dönem Kazancında Dikkate Alınacak Tutar (E)	Kalan Tutar K=D-E
2026	5.019.600	%20	1.003.920	6.023.520	1.204.704	4.818.816
2027	4.818.816	%10	481.881	5.300.697	1.325.174	3.975.523
2028	3.975.523	% 8	318.041	4.293.564	1.431.188	2.862.376
2029	2.862.376	% 7	200.366	3.062.742	1.531.371	1.531.371
2030	1.531.371	% 5	76.568	1.607.939	1.607.939	0
T O P L A M			2.080.776	-	7.100.376	-

Not:

- 2026, 2027, 2028, 2029 ve 2030 yıllarına ait yeniden değerlendirme oranları varsayımdır.
- Hesaplamalar yapılırken ondalık haneler dikkate alınmamıştır.

5.Muhasebe Kayıtları

Tebliğ metninde Yeniden Değerleme uygulamasına konu yapılan 549 hesaba yönelik muhasebeleştirilme yöntemi ve uygulama örneği bulunmamakla birlikte, uygulamanın;

- ✓ 549 hesabın endekslenmesi halindeki tutar kadar 296 hesaba borçlu kayıt atılması ve
- ✓ Bu hesapta yer alan tutarın 549 hesabın gelir tablosuna aktarılması oranında itfa edilmesi ve 689 hesaba alınarak Kurumlar Vergisi beyannamesi (yada geçici vergi beyannameleri) üzerinde KKEG olarak dikkate alınması

şeklinde olabileceğini düşünüyoruz.

Örneğin; 2024 yılı değeri 100.000 TL olan 549 hesaba konu yatırımın 2025 yılında aktifleştirildiğini ve 2025 yılı YD oranının %20 olduğunu kabul edersek kayıtlar aşağıdaki gibi olacaktır.

296- 20.000	/	
		549- 20.000
549 - 24.000	/	
		649- 24.000
689- 4.000	/	
		296- 4.000

Bu şekilde 549 hesabın 2025 hesap dönemi sonu bakiyesi 96.000 TL, 296 hesabın bakiyesi ise 16.000 TL olarak kalacaktır.”

6.Özel fon hesabında bulunan tutarların geçici vergi dönemlerinde kazancın tespitinde dikkate alınması

Özel fon hesabına alınan tutarların, yatırımın aktifleştirilmesinden sonraki dönemlerde yeniden değerlendirme oranında artırılmasına ve yatırımın tamamlanarak ilgili iktisadi kıymetin aktifleştirilmesi gereken dönem ile bu dönemi takip eden dört hesap dönemi içerisinde eşit taksitler halinde dönem kazancının tespitinde dikkate alınacağı hüküm altına alınmış olup, söz konusu kazançlar geçici vergi dönemlerinde de kazancın tespitinde dikkate alınacaktır.

Bu kapsamda, geçici vergi dönemlerinde ilgili geçici vergi dönemine tekabül eden kısım kazancın tespitinde dikkate alınacaktır.

7.Özel fonların yeniden değerlendirme oranında artışından kaynaklı farkların maliyete intikal edip etmeyeceği

Özel fon hesabına alınan tutarların yeniden değerlendirme oranında artırılan kısımlarının iktisadi kıymetin maliyetine intikal ettirilmesi mümkün değildir.

Bilgilerinize sunulur.

Saygılarımızla.

RSM Turkey Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.
Member of RSM International